

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., a JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., ve věci

žalobce: R. L.

proti

žalovanému: Odvolací finanční ředitelství
sídlem Masarykova 427/31, Brno

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v nesdělení toho, zda podněty k přezkoumání rozhodnutí učiněné dne 22. 4. 2019, dne 28. 5. 2019 a dne 19. 8. 2019 byly důvodné nebo nikoliv

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

1. Žalobce třemi podáními [ze dne 22. 4. 2019, ze dne 28. 5. 2019 (ve znění doplnění ze dne 14. 7. 2019) a ze dne 19. 8. 2019] dal podněty k přezkoumání různých rozhodnutí, v nichž požádal o následné sdělení, zda jsou důvodné či nikoliv. Od žalovaného obdržel sdělení, že podněty k přezkoumání neučinil jako osoba zúčastněná na správě daní, tudíž mu nebylo

možné sdělit, zda byly shledány důvodnými nebo nikoliv. Žalobou se domáhá toho, aby žalovanému byla uložena povinnost tyto skutečnosti sdělit.

2. Uvedl, že podněty k přezkoumání může podat kterákoli osoba zúčastněná na správě daní a pokud o to požádá, musí jí být sděleno, zda byly důvodné nebo nikoliv. Nelze klást rovnítko, že osobou zúčastněnou na správě daní je pouze daňový subjekt nebo jeho zmocněný zástupce, jak to činí žalovaný. Osobou zúčastněnou na správě daní je i třetí osoba.
3. Žalovaný v rámci svého vyjádření uvedl, že jeho jednání nesplňuje znaky zásahu, jelikož se nejedná o aktivitu. Zároveň absentuje znak nezákonnosti. Namítal rovněž absenci žalobní legitimace na straně žalobce a ve vztahu k podnětu ze dne 28. 5. 2019 opožděnost žaloby, ve vztahu k ostatním podnětům její předčasnost.
4. Dle ustanovení § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“) *se každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
5. Aktivní legitimace v řízení o žalobě ve smyslu § 82 soudního řádu správního svědčí každému, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech zásahem správního orgánu. Určující skutečností pro vyslovení závěru o existenci aktivní legitimace na straně žalobce je tedy plausibilní tvrzení přímého zkrácení na právech zásahem správního orgánu, nikoli prokázání skutečnosti, že k přímému zásahu do práv žalobce skutečně došlo (to již je otázkou pro posouzení žaloby ve věci samé). Tvrzení žalobce o přímém zkrácení na jeho právech postupem žalovaného (nesdělení informace, zda jím podané podněty byly vyhodnoceny jako důvodné nebo nikoliv) je zcela konkrétní a reálné. Mezi účastníky je nesporné, že předmětné tři podněty k přezkoumání rozhodnutí podal skutečně žalobce, soud tedy bez dalšího nemůže vyslovit, že by přímé zkrácení na právech bylo zjevně vyloučeno.
6. Za okamžik rozhodný pro určení relevantního časového znění klíčového zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“), soud považuje den podání jednotlivých podnětů. Ve vztahu k prvnímu podnětu je relevantní znění daňového řádu do 23. 4. 2019, ve vztahu k ostatním podnětům znění od 24. 4. 2019. Předmětná novelizace daňového řádu (novela č. 111/2019 Sb.) se nicméně nijak nedotkla ustanovení relevantních pro nynější věc.
7. Dle § 121 odst. 3 daňového řádu *platí, že podnět k nařízení přezkoumání rozhodnutí podá u správce daně, který rozhodl v řízení v posledním stupni, kterýkoli správce daně, jakmile zjistí, že pro nařízení přezkoumání rozhodnutí jsou dány zákonné podmínky. Dle odstavce 4 za podmínek odstavce 3 může podnět k přezkoumání rozhodnutí podat kterákoli osoba zúčastněná na správě daní. Pokud o to osoba, která podala podnět, požádá, sdělí jí správce daně, zda shledal podnět důvodným či nikoliv.*
8. Legislativní zkratku pojmu „osoba zúčastněná na správě daní“ zavádí ustanovení § 5 odst. 3 daňového řádu, které stanoví, že *správce daně šetří práva a právem chráněné zájmy daňových subjektů a třetích osob (dále jen „osoba zúčastněná na správě daní“) v souladu s právními*

Shodu s prvopisem potvrzuje: D. J.

předpisy a používá při vyžadování plnění jejich povinností jen takové prostředky, které je nejméně zatěžují a ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní.

9. Tzv. třetí osoby definuje § 22 daňového řádu, který říká, že *třetími osobami se rozumějí osoby jiné než daňový subjekt, které mají práva a povinnosti při správě daní, nebo jejichž práva a povinnosti jsou správou daní dotčena.*
10. Dle ustanovení § 1 odst. 2 daňového řádu je *správa daně postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.*
11. Aby se žalobce úspěšně domohl ochrany před nezákonným zásahem ze strany veřejné správy, muselo by dojít ke kumulativnímu naplnění několika podmínek. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka); srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, čj. 2 Aps 1/2005-65.
12. Soud ze spisového materiálu zjistil, že sdělení žalovaného, ve kterém žalobci vysvětlil, proč ho nemůže informovat o (ne)důvodnosti podnětu, bylo učiněno pouze ve vztahu k podnětu ze dne 28. 5. 2019. Ve vztahu ke zbývajícím dvěma podnětům žalobci podobné sdělení ze strany žalovaného, které by bylo možné považovat za jejich „vyřízení“, zasláno nebylo. Soud nepovažoval za účelné zabývat se v rámci odůvodnění všemi souvisejícími otázkami, jelikož své rozhodnutí může opřít následujícím klíčovým závěrem – žalobce v případě těchto podnětů nemohl být přímo zkrácen na svých právech, jelikož mu nesvědčí postavení osoby zúčastněné na správě daní. Vzhledem k tomu mu nemůže svědčit ani právo na sdělení informace o (ne)důvodnosti podaných podnětů ve smyslu § 121 odst. 4 daňového řádu a žalobě není možné vyhovět.
13. Soud se tedy ztotožnil s názorem žalovaného a to i s přihlédnutím k povinnosti mlčenlivosti při správě daní, která je upravena v § 52 a násl. daňového řádu. Výklad zastávaný žalobcem by v zásadě vedl k tomu, že by se jakákoliv osoba mohla domáhat prolomení povinnosti mlčenlivosti správce daně prostřednictvím požadavku na sdělení, zda její podnět byl důvodný nebo nikoliv. Takový výklad soud nepovažuje za správný.
14. Ustanovení § 22 daňového řádu je definicí subjektů odlišných od daňového subjektu. Vymezení těchto tzv. „třetích osob“ však nelze vnímat tak široce, že by se mělo jednat o osoby dotčené při jakékoliv správě daní, ale musí se jednat o dotčení při správě daní konkrétního daňového subjektu. Nahlížel-li soud touto optikou i na ustanovení § 121 odst. 4 daňového řádu, dospěl k závěru, že podnět k přezkumu rozhodnutí spojený s žádostí o sdělení ohledně jeho (ne)důvodnosti může podat pouze osoba zúčastněná na procesu správy daní, který vedl k vydání onoho konkrétního rozhodnutí, k jehož přezkumu její podnět směřuje. Nepostačuje tedy, pokud žalobce je pouze osobou odlišnou od daňového subjektu (a bylo by ho možné označit za „třetí osobu v nejširším smyslu“), aniž by současně byl osobou dotčenou správou daní onoho konkrétního daňového subjektu.
15. Ze spisů poskytnutých soudu je zřejmé, že žalobce dne 22. 4. 2019 podal u žalovaného podnět k přezkoumání rozhodnutí o dani z příjmů právnických osob za rok 2016 obchodní společnosti Františkovy Lázně SAVOY a.s., IČO: 041 88 080 (dále jen „společnost SAVOY“), přičemž současně uvedl skutečnosti, ze kterých dovozuje, že

mohlo dojít ke zkrácení daně. Ze spisu je rovněž zřejmé, že žalobci byla ze strany společnosti SAVOY písemností ze dne 6. 3. 2018 odvolána plná moc, přičemž žalobcem předložená pozdější plná moc nebyla správcem daně pro vady akceptována (byla podepsána osobou, která neměla oprávnění jednat za společnost SAVOY). Žalobce tedy není daňovým subjektem, kterého by se týkalo rozhodnutí, jehož přezkumu se podnětem dožaduje, zároveň podnět nepodal ani z pozice zástupce daňového subjektu. Z podaného podnětu rovněž nijak nevyplývá, proč by měl být ve vztahu ke správě daní společnosti SAVOY tzv. třetí osobou ve smyslu ustanovení § 22 daňového řádu. Vzhledem k tomu soud neshledal jakékoliv dotčení žalobcovy právní sféry tím, že mu nebylo sděleno, zda byl podaný podnět důvodný nebo nikoliv. Žalobce ve vztahu k tomuto podnětu nelze považovat za osobu zúčastněnou na správě daní, která by měla ve smyslu § 121 odst. 4 daňového řádu právo na sdělení informace ohledně důvodnosti podaného podnětu.

16. Totožné závěry soud vyslovuje i ve vztahu k podnětu ze dne 28. 5. 2019 (doplněného dne 14. 7. 2019), kterým se žalobce domáhal přezkumu rozhodnutí Finančního úřadu pro Karlovarský kraj ze dne 8. 4. 2019, čj. 479215/19/2403-00510-403122, o změně místní příslušnosti ve věci daňového subjektu společnosti SAVOY. K tomuto podnětu uvedl, že společnost SAVOY nevykonává činnost na adrese v Praze nýbrž na adresách ve Františkových Lázních. Ani v tomto případě není ze spisového materiálu zřejmé oprávnění žalobce k zastupování daňového subjektu (společnosti SAVOY), popřípadě skutečnosti, pro které by jej bylo nutno považovat v dané věci za tzv. třetí osobu ve smyslu ustanovení § 22 daňového řádu, resp. za osobu zúčastněnou na správě daní ve smyslu § 121 odst. 4 daňového řádu.
17. Třetí podnět žalobce učinil dne 19. 8. 2019, a to k přezkoumání rozhodnutí o dani z příjmů fyzických osob za rok 2018 Ing. J. M. I v tomto podnětu specifikoval skutečnosti, které dle jeho přesvědčení svědčí o zkrácení daně. Nicméně ani v tomto případě není z obsahu podnětu ani z vedeného spisového materiálu zřejmé, z čeho konkrétně žalobce vyvozuje své postavení v pozici tzv. třetí osoby ve vztahu ke správě daní pana Ing. J. M., resp. postavení osoby zúčastněné na správě daní ve smyslu § 121 odst. 4 daňového řádu.
18. Vzhledem k výše uvedenému se soud neztotožnil s tím, že by nesdělení informace o (ne)důvodnosti podaných podnětů vedlo k jakémukoliv dotčení v právní sféře žalobce.
19. Pouze nad rámec a pro úplnost soud uvádí, že výše řečené závěry samozřejmě neznamenají, že by podněty učiněné odlišnými subjekty od osob zúčastněných na správě daní neměly být ze strany orgánů finanční správy dostatečně prověřovány (srov. ustanovení § 1 odst. 2 daňového řádu), nicméně tito podatelé nemohou legitimně žádat o sdělení ve smyslu § 121 odst. 4 daňového řádu, zda podaný podnět byl shledán důvodným či nikoliv.
20. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 soudního řádu správního, *nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl*. Úspěch ve věci měl žalovaný, nicméně tomu náhrada nákladů řízení nebyla soudem přiznána, jelikož mu nevznikly náklady přesahující jeho běžnou administrativní činnost.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje: D. J.

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 17. června 2020

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: D. J.